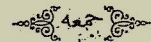

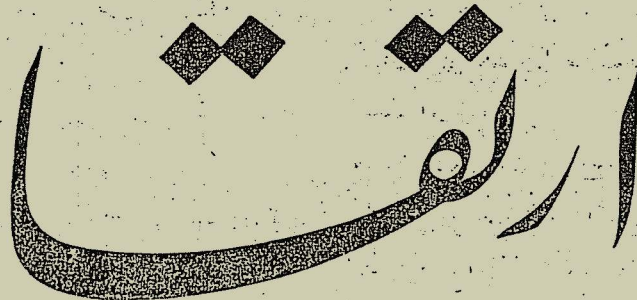
عدد: ۴۳ (برنجی سنه) ۱۸ : رمضان ۱۳۱۷

۷ کانون ثانی ۱۳۱۵ :

۱۹ کانون ثانی ۱۹۰۰ (برنجی جلد)

ادارات ، فنون عسکریه و بحریه ،
وتادخ و تجارت و زراعت و صنایع
ومعارف و امور نافعه و اکنجه لی فقراتدن
ناحت مصور جریده در . هر نوع خصوصات
ایچون غزته تک مدیری طاهر بکه مراحت اولنور

(ارتقا) نك استانبول و طشره
ایچون بر سنه لك آتونه سی ۳۲
غروشدرد . پوسته پولی مقبولدر .
صنائی بالجله ارباب قلمه آچیقدر . هر انی قلم
موتان یازده ییلیر . مرکزی باب عالی
جاده سنده « معلومات » اداره خانه سیدر .

استانبول ایچون نسخه سی : ۱۰ پاره یه در

شمس دیک جمعه کونلری نشر اولنور

طشره ایچون نسخه سی : ۲۰ پاره یه در

« آفرین ای طفل نو خطسن دهی اولدک ادیب
یلمش اول کیم سوزلرک محروم معنادر هنوز »
یتیمی ایراد ایدرسه ک حقمز بوقیدر؟

محمد جلال

« ارتقا » غزته سی رسملرندن :

آقتریس « فلور رووابه » یه

ای کستان محبتک اک لطیف ، اک
سویلی قوشی !.. سویله ، سویله که هر سوزک ،
هر نغمه ک بوقوت متحسس کوللرده
رقیق ، حزن ، اونودلار تاثیرلر حصوله
کترسون . دهان لعلکونک لطافتلر ،
عشقلر آره سنده آچیلسون بی - ده
کیم بیلیر نه قدر اولان عاشقلر بی - احیا
ایتسون . بتون ، بتون مقتون ایتسون ،
اوخ ! هیسنه راضی یم . بنده فریادلر
ایدهرم . آه !.. اگر ایسترسه ک ، اگر
ایستریسه ک اوله یمده ...

رسمکده ، خیالک قدر دلنشین ،
روح نواز ! بتون حسیاتمز نوردن بر
شبهال کوتر کی تحریک ایتدیگک ، نظر
بیرا . قولکک ، صاحبینی نسه شراره
غرامک تاثیریه اینلر ایچنده در . بیلور -
میسک ؟... ای آشوب جان !... اگر
ارزو ایدرسه ک ، اونوخلر ، اوکریلر
تمادی ایتسون . سن اطرافه مستهزی
نظرلر فیرلانه رق رقص ایت . فقط آه !
مرحتسزلک ایتمه ؛ ظالم اوله .

اشته تاثیر جاذبه ک ایله خیره ناک اولان
هروقت کریمه نثار اولیور .

بوکوزل دفته دن انتشار ایدجک
بوی سودایه روحلرمز مکندر !

اوخ سنک محبتکله کریمه بارم . اشته سکا
کوز یاشلریله ، اینلرله یالواریورم ! بکا
مرحت ایت !! بکا آخی !...

بوجروح کولگی باغین بر نظرله احیا
ایت !

۴۰

مقاله فنیه

[۲۶ نجی نسخه مزدن مابعد]

نوم ، افعال حیاتیه نسییه ناک تعطیل
میخانیکیتدر . جمله عصیه ، عضویه ، اعضای
خواس فعالیتدن ساقط اولور . (اویویان

بر انسانک ، دماغی چیقارلش بر حیواندن
هیچ بر فرقی بوقدر) یالکر افعال حیاتیه
اغذائیه (هضم ، دوران ، تنفس ، تغذی)
کفی السابق بر دوامدر . دینه جک که دماغ ،
فعال اولدینی قدر استراحت ایدورده
قلب ، یچون استراحت ایتیمور . قلب قانون
مناوبه دن معافیدر ؟ خیر ! تکمیل عضولر
بوقانونه تابعدر . هر دوره حرکات قلبیه
انسانسده برقبض ، برارتخا موجود
اولدیندن قلبک هر ضربه دهه چالیشدینی
قدر استراحت ایلدیکی فضا مرتبه
نبوده در .

آق جکرلره کلنجه : اول امرده
رئهلر بالذات فاعل اولیوب بونلرک فعالیت
کوکسک حرکاتنه مربوطدر .

حالبوکه صدري توسیع ایدن عضلات
قبض ایدنلرک عینی اولدینی جهتله نفس
آلمده فعال اولان اتلر ، نفس ویرمه ده
دیکنورلر .

نوم انسانسده قوه محاکمه مفقود ،
حرکات ارادیه وحسیات معدومدر .
رؤیاده قوای متخیله وحافظه فعال اولوب
آنده قیاس ، استنتاج کی قوه مدرکه ،
محاکمه دیمدخل دکلدر . حرکات منعکسه [۱]
ایسه بر تغیره اوغراماز . نوعی بشرده
وظائف تناسیله دخی موجوددر نوم ، اسنه مه
وتناقص دقت ایله باشلار . اکاول حس
بصر بعده صره سیله ذوق ، شم ، لمس ،
اک صکره سمع دوچار عطالت اولور .
حالبوکه اویانورکن اولاحس سمع ایقظه
کلور . انسان اویوقلارکن باشی طوته ماز
کوز قیقلری متصل قیانور فی الحقیقه عنق
واجفان عضلاتنک رخاوتی عضلات
سائریه تقدم ایدر .

نوم ، متقدمینک ظن ایلدکری کی

[۱] حرکات منعکسه بل ایلیکنک (نخاع شوکی)
نتیجه فعالیتدر مثلاً بر آدمی ادرار صیتشد
پرسه بر درجه قدر صبر ایدر بوضر ، بولی
توقیف خصوصی دماغک آوامر معدهله منتظمه
سندن منبعث اولوب بول دهه زیاده تراکم
ایدرسه نخاع ، دماغی دیکله مکسزین
بولک خروجنه سبب اولور . ایشته دماغک
آرزوسنه مخالف اولان اشبو حرکاتنه حرکات
منعکسه اطلاق اولنور .

انسان آییق ایکن قولی بر پیره ایصیرسه
استرسه قولی تحریک ایتز لکن بوتجربه اویقوده
ایکن یایلسه قولک شدله بر صورت اختلافیه دم
حرکت ایلدیکی کوریلورکه بوده بر حرکت
منعکسه در . دیمک اولیورکه دماغ اویودی
زمانده نخاع شوکی وجوده بکیچلک ایدیور .

عجوم دم دماغینک دکل بالعکس ، دماغه
قانسزلرک نتیجه سیدر . برکلیک قفاسنه
آچیلان فتحه دن باقیله جق اولورسه دماغ
انسان نومده صولوق بررنکده اولوب
حیوان اویاندرلیدی حائده بومنظره ناک
تمامیله عکسی مشاهده اولنور . یمکن
صکره انسانه بر اویوشقلق عارض اولور .
اویومق ایستر بوده هضمی تسهیل ایچون
قانک معدهیه طوغری جریان سیبیه
دماغه حصوله کلان افتقار دمویدن
منبعثدر .

متأخرینک تدقیقات موشکافانه سیله
بوکون میدانه چیقمشدزکه نوم ، حجرات
دماغیه بی تشکیل ایدن پروتوپلازما ناک استطا
لاتنده برانکماش ، حرکات آمیوئیته سنده
برتناقصدن متولد اولوب (نصلکه
لوقوسیتلرک اویوشمسنه سبب حامض
قاربوندر) بوکاده سبب فقرالدم دماغیدر .
نوم ، بش دوره منقسمدر ۱ اشتها
نوم ۳ دور تراید ۳ نوم حقیقی ۴ دور
انحطاط ۵ اشتها یقظه خوف وهراس
اطفال ، دورثانیده ، کابوس ورؤیایسه اوچنجی
دردنجی دورلرده حس اولنورکه فخرعالم
اقدامز حضرتلری ده اصل رؤیا صبحه
یقیندر بیوره شلردر .

— مابعدی وار —

دوقتورمچی الدین

کوچک حکایه لر

قونپار تیمانده

اوکا هر زمان تصادف ایدردم ، یاننده
کیلره دائماً تورکجه قونوشماسی تعجبی
موجب اولوردی ؛ اونک خفیف وزم
برشلاله موسیقی به بکره من صدای سامعه
نوازی ایله ایشیتدکجه تورکجه بی دهه لطیف
و آهنگدار بولوردم . برکون ، بیلیم
ناصل اولدی ، ترجمه حالنک برکوچوک
قسمته واقف اولدم ؛ استانبولک حسیه
تپرور حیات ذوقیه طبعیه سنی کوزمک
ایچین کلش برفرانسز مستشرق مشهورک
قیزی ایش ، پدزنده وکندنده بزما کسک
فقط کوزل لسانمز ایچین حقیقی برحیبت
وارمش .

ایشیتدیکم برسورو تفصیلاتدن یالکر
بونلر خاطرمده قالمشدی . اوشیمدی بنم
نظرمده تورکجه بی سوهن کوزل برفرانسز
قیزی اولوق مزینیه مستثنا بر موقع معرو

فته مالک ایدی . هر تصادفده اوکامعنویم
دهه زیاده تمایل ایدردی . هر زمان کیم
بیلیر بلکه غیر اختیاری برمصافه انتظار
ایله آیریلردق . وبومشافتهات نظریه
بزم صامت وخفی آشنایی روحمزی دهه
زیاده تقویه ایدردی .

اوکاسوک تصادفیک سودا فزا اولدی :
برکون ماقری کونیک قیش یاقلاشدکجه
چوغالان صباح سیسلری آراسنده تره نی
قاجیرمق قورقوسیه قوشه قوشه یورولمش
آیاقلرله قونپار تیمانه آنلادیغ زمان اونک
سیاه کوزلرینک برچفت سیاه نورنمورکی
سوزولن نگاه باکریه قارشیلانم ؛
وبونگاه جذبه دارک انعطاف باردنده بنم
تلاش استعجالکارانه مه عائد برشمیم تهائف
دویدم . بن قاینک اوکندده بویه جه متردد
بی حرکت دورورکن لوقوموتیف چیلغین
برایصلینی متعاقب حرکت ایتدی . او ،
بیاض محسنک آلتنده خطف انظارایدن
چهره سی کیتدکجه قیزارده رق ، سیاه فیستانک
اتکلرینی طویلایه رق بکا باقدی ؛ بن بو
متبسم کوزلرک هیچ شبهه سزک - کچیکر -
امری ورن نگاه آمرینه انقیاد ایدرک
محترزانه کچدم ، یانه اوطوردم خفیف بر
هیجان ایله تیزه یوردم ؛ چونکه دهه ایلیک
دفعه ایدی که اوکا یالکر اوله رق تصادف
ایدیوردم ؛ وبیلیم یچین ؛ بوشوخی

اداسیله اثبات ملیت ایدن مستهزی وجاذبه دار
فرانسز قیزی ایله یالکر ایکیمز اوله رق
یان یانه بولونق ... اوخ ! ایشته بو حقیقت
بی جلد برتیوردی . او آراقل پنجره دن
واسع دکزلره ، شمور ، برابستام افقلره
باقیوردی ؛ بوتون وجودیه قیرمیزی
قادیفه دن مندرک اوکندده لطفکار برقوس
دائره رسم ایدرک یوزینی بکا چویرمش
کسکین پارلاق نظری بکاعطف ایتشدی .
بن هیجانمی اونک انظار تجسسکارندن
کیزله مک ایچین المده کی مصور غزته به باقیوردم .
فقط دقیقه ده بر نظرلرم پارلاق صحیفه لرک
اوزرندن قایور ، اووجه کلفام باکره
ارتکاز ایدیوردی ... نهایت بو اوقویور
کوزونک هوسندن واز کچدم ؛ جیمه
قومق ایچین غزته بی قاتلارکن بوکوچوک
فرانسز قیزی تردده بکا باقدی ، صوکره
براهتراز الی اوزاته رق هراشیتدیکم زمان
بی مشغوف شعر وخیال ایدق لطیف ،
روحسواز ، سامعه فریب براحتی
تورکجه سیله :

— اذن وه بر میسکر ...؟

دیدى . بن بوايد اولونماز تكليفدن
شاشيرهق جواب ويردم :
— استغفرالله ، بويوركز ، مادمازل .
غزته ي اور تاسندن طوتهرق اوزاتمشم ؛
اومه تراحتراز ، نارين اللرده غزته ي اوز .
تاسندن طوتهرق آلمق ايسته يوركى
اوزانديلر . ايسته اوزمان بن تيتريك
پارماقلامله اوشوخ ، نازك ، پنبه پارماق
بربرنى بولديلر وشديد بر اشتياق طفلانه
ايله قوجا قلاشديلر . بن بودر آغوش
تهيج آورك مست سرور و خولياسى
ايكن بردن هويت مجموعه ام اوكا بر آدم
دها ياقلاشدى ... اونك قيرميزى صانطر انجلى
زيله سنك آرقا باريق قوللريله بنم كوموشى
پاردوسوم آرتق بر بردن بوسه چين امتصاص
اولويورلردى . قورقه رق ، اوتانه رق اوكا
باقدم : وجه لطيفى بهار شفق لرنده كى سيماي
سما كى قيزا زيور ؛ سينه سى ، دوداقلرى
تيتريه يوردى . بوسيراده ياقلاشان آدم
سسلرندن اوركه رك بن المى چكدم ، اوده
غزته ي آلدى .

— مه رسى ...

— برشى دكل ، مادمازل .

كلن بيله تجى بيله تلمزى دهله رك
عودت ايتديكى زمان اومتفكرانه غزته ي
اوقويوردى . آراصيرا آكلايه ماديفى
رلرى بكا صورويور ، بن بوتون طلاق
لسانيه مى طوبلايه رق سؤلارنى ايضاحه
چالشي ركن درين بر دقتله ديكله يور ، سوزى
بيترنجه ديك ديك يوزمه باقهرق وكولو .
مسيه رك :

— سزى راحتسز ايدىورم اما ...
دييوردي . بن بوتسمدن جرات آله رق
اوكا دها ياقلاشيوردم . آرتق بر بر يوزه اوقدر
ياقنلاشامشدق كه قولم تن زمينك تماس
چاريله ايصينمغه باشلامشدى . آره صيره
قونپار تيمانك آچيق نچره سندن كيرن
خفيف بر روزكار ، بر نسيم مروج محبت
قومرال صاچلرينك آراسنه نفوذ ايدرك
اونلردن برقاجنى اوجورييور ؛ واو .
فوروله رك اوجوشان برقاج عاصى تل
غيچي قلايى تماسلرله يوزى اوقشيوردي .
بردن بره خاطر بنه برشى گلش اولانله
مخصوص بر حر كته غزته ي ديزينف اوسته
بر اقرق بكا صوردي :

— شعر يازارميسكز سز ؟

— بر آز ...

اوزمان بك ايسته ديكى بر شيئه نائل
اولش چو چقرك طور نشته داريله :

— آخ ، ديدى ، سزى بابامه بره زانته

ايتكى نه قدر ايسته رم ؛ شعر يازديغنى ده
ايشيتيرسه بك سوه رسزى ... اوشرك ،
شرقيلرك ، هله توركه نك عاشقيدر . ايشته
كورويورسكز يا بن ده اويله دكلى يم ؟ ..
فقط اوكر نه بيلسم ...

بن لساتز ايچين بذل ايديلن بوابتلاي
صاف اوكنده مست غرور قالدلم . او
شيمدى كنديسنه توركه يي بخش ايدم چك
براستقبالك خيال نواز شكارنى كورمك
ايسته يورمش كى كوزلرني بر نقطه
مجهوله يه نصب ايتشدى . بر مدت ، انچه
بيله كلرني صيقان ، اوزرى صارى ياقوتلى
مينه دوكله رله ايلكله غش ، افلاطون قو .
للقلرني نارين پارماق لرينك نيم منهور
ضربه لريله دوزه لتمك چالشيهرق اوحال
اشترافده قالدى . بن بودا غنيلقدن استفاده
ايدرك اونك رنك رخساره بلكونى دها
كوزل كورمك ، وجه درباننده پارلايان
كتاب جلى حسن وشبابى دها كوزل
اوقومق ايچين كوزلرني بر سيلابه ضيا كى
التماع ايدن چهره فروزانته عطف ايتدم .
آرتق بن ده دالمشدم ؛ انظار هوسدار
غرامك حط ممدود اشتياق اونك تاثير
نسيم ايله بوردالونى اوجوشان افلاطون
شابه سنك آلتدن بر قومرال چاغلايان
كى تيتريه شهرك آقان صاچلرينك آراسنه
كومولمشدى . نظر لم اومهد لر زشدار
ايچنده ، روجم بودالغين برى عشقندن
انتشار ايدن هواى كلبوى سودا . آراسنده
اويوركن بردن بره خيرچين بر چوجوغك
آوازه تعندى كى خالقانان دودوك سسى
ايكمزى ده اويانديردي . قوم قاييه
كلشك .

بن اون دقيقه صوكره بو پرى
مؤنس عشقندن آريله جغنى دوشونوركن
آكسز كوزلرلك اوكنده بر شكل سياه
پيدا اولدى . كيتدكه بويويه بويويه اوقدر
اولدى كه بن اونك پيش صولتنده بر ذره
قدر اوراق وعاجز قالدلم ؛ وصوكره بو .
خيال موخش شبرنك بر روزنچه دوزخى
كى پارلايان كوزلرني اوزريه ده پره رك ،
چركين بر اتسام سيمفام استهزا ايله كوله رك ؛
دها صوكره آزه رق ، كوپوره رك بكا
دوغرو يورودى ؛ بن بو هجوم جهنمينك
دهشت تاثيرندن قاچه حق بر بولاميه رق
كوزلرني قابادم ... او آنده ازيله جكم ،
اوله جكم ظن ايتدم . فقط اوزمان بردن
يره قولاق لرمده تازه بر صدائى روحنواز
چينلادى :

— نه اولويورسكز ...؟

كوزلرني آچديغى زمان نه قدر اويتدم .
مكر بوكا بوسدن قاجق ، قور تولق ايچين
اونك وجودنى ملجا اخاذ ايتشم و اوقدر
صوقولشم كه ...
— هيچ ...

ديدم . بو حجاب آور مجراي كلامى
ده كيشديرمك ايسته يه رك بردن بره :
— ماقرى كوينى بكنيورميسكز ،
مادمازل ؟
ديه صوردم . متعجبانم اوموزلرني
سيلكه رك :

— بز ماقرى كوينده اوطورميو .
رزكه ... ديدى . بوسوز بكا ييلديرم
دهشتيله تاثير ايتدى ؛ شديد بر لرزش
الم اوموزلرمدن آشاييه آقهرق بوتون
وجودى صارصدى .

اودقيقه ده روحده بيله مدبكم بر شيك
دوكومه نديكى حس ايتدم . آه كر قابل
اولسه يدى ... ده ميندن برى ساحه خيالده
قورقديغى بنائى امالى ياقهرق روحى
اوندن قالان قيوبلجيملى كوللرك عمان
آتشينده جبالانديران بوانصافسز سوز .
لردن ، بوانصافسز حقيقتدن اخذ نار ايتك
ايچين بوتون عمرمك ياريسى فدا ايدم
فقط آه ... فقط دنيا نك همان هر شيئه ،
هر سرورينه مستولى اولان امكانسزلق
بوكاه دافعه شكن نچهريله صارلمش ايدى .
مادمازل روحه مسلط اولان حزن
باردى آكلامش اولمالى كه بر نظر تسليتساز
ايله بكا باقهرق :

— فقط چوق اوزاق دكلز ، ديدى .
استفانوسده ... و متبسمانه دوام ايتدى يا :
— آرا صيرا كله يي وعد ايدرسكز
آدره سمى ويريم . دمين ده سويلدم آه ؛
سزنى مطلقا بابامه بره زانته ايتكم ايسته رم ...
ناصل وعد ايدسيورميسكز ...؟

استعجال كارانه جواب ويردم :
— اوو ... شه سز مادمازل ! ...
ياننده دوران قاديننه كوچوك ال چانظه .
سندن افلاطون رنكللى كاغد اوزرينه
باصلمش سوسلو برقارت چيقاردى .
زمن پارماق لره اوزاتدى ؛ متشكرانه
آلدم ...

آرتق سيره كجه يه كلكشك ؛ بن غزته ي
قاتلايوب جيمه قويدم ، تزيه رك قونپار .
تيمانك قايسى آچدم . جاده يه چيقديغيمز
زمان اوملتفت نظرلرني بكا عطف ايدم .
رك النى اوزاتدى . بوالى آووجك ايچنده
صيقاركن قلمده بر حس شيطانى
« قويورمه ! » دييوردي . كوله رك

— اوروار ديدى ، آريلق . اوشيمدى
كوپويه كيدن جاده نك يايه قالد يرينده
صارى ايسقار ينلر ايچنده محبوس مينى
مينى آياق لره سكه ركن بن آرقه مه باقايهرق
كتبخانه ده صبر سزلقله يي بكله بن بر آرقه .
داشمه ملاقى اولق . ايچين كرى كرى
كيدن آديملرله باب عالى يوقوشنه طير .
مانيوردم .
نهایتسز مشغوليتلرم ، بر مدت ايچين
بكا بوتصادفى اونوتدورمشدى . آه اوت ،
هنوز اوچ درت هفته قدر كچدى كه بركون
ايشلرمدن اختلاس زمان ايدرك اونى
كورمكه كيتشدم . آياستاقانوسده اوى
قولايلىقله بولدم . قايىي چالديغى زمان
قارشيمه آلمش ياشنى كچكين برقادين
چيقدى . بن مادمازلك قارتى ويردم .
قادين بنى محرمانه برطور ايله بر كوشيه
چكه رك توزلر آلتده دوره دوره رنكى
غيب ايتش افلاطون بر ظرفى اوزاتدى و :
— مادمازلك باباسى بك خسته لندي
نكيملرك سوزيله نيسه كيتديلر ؛ بونى سزه
ويرمك اوزره مادمازل بر اقدى .
بن بر حيرت صرفه ايچنده حقى قاديننه
آشنالق بيله ايدميه رك ، يالكز اوافلاطون
ظرفى صيقى صيقى آلمده طوتهرق صوقاغه
فيلادم . ايستاسيونده آماده حركت بكله بن
ترانه آتلايوب عودت ايتدم . قوشه قوشه
اوه كلدلم . اودامه چيقنجه نجف بر عصيته
قايىي سورمه ليه رك ظرفى ييرتدم . ماصه مك
اوسته خفيف بر شيك دوشديكى كوردم
بوبرده مت صاچ ايدى . اوقومرال صاچلردن
آريله رق بنمله برابر محروميتلر ، آجيلر
چكمكه محكوم ايدلمش اولان بو ايكلىرى
بومعزز يادكار جاتانى بوسه لرمه امدم .
صوكره مكتوبى اوقودم ؛ اوقدر محرق
برلسان عشق ايله يازلمشدى كه بلا اختيار
آغلامغه باشلادم ... فقط نه وار ؛ اى
قارلرم ! اومعزز مكتوبى دمى اوقومق
ايتسيورسكز ...؟ اصلا ! سزه ، ابدى
محروم كجه ك اولان بو عشق روحك
او آجقلى خاطره سنى بيلديرمك ايسته م
بن ايسته رم كه اونى يالكز بن اوقويه يم ؛
اونك ايچين يالكز بن آغلايه يم ... او بن
اولمادى ، هيچ اولماز سه خاطره سى يالكز
بن اولسون ؛ يالكز بن ...

سپاهر

مدوح

مدبرى : محمد طاهر

معلومات — طاهر بك مطبعه منده طبع اولمش